

EĞİTİMDE MÜHİM NOKTALAR*

Eüzü billâhi mineş-şeytânir-racîm.

Bismillâhir-rahmânirrahîm.

Elhamdü lillâhi rabbil-âlemîn, hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ves-salâtü vesselâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn. Emmâ ba'd:

Değerli kardeşlerim!

“İslâm’da değeri en yüksek olan, en faziletli olan, sevabı en çok olan, yapmamız mutlaka gerekli olan şey nedir?” diye sorduk; o sorunun cevabını ilk derslerde verdik. İslâm’da ilmin kıymeti çok, alime büyük sevap veriliyor, talebeye de çok büyük ecir veriliyor. Onun için, en mühim çalışmalarımızın bu yolda olması gerektiğini Kur’an-ı Kerim’den, hadis-i şeriflerden, akılla mantıkla, delillerle izah ederek ortaya koyduk. Hepimizde bir ilim yolunda gayret sarf etmek, daha çok çalışmak sevgisi arzusu uyandı.

“Peki, bu sevapları kazanmak için pratikte neler yapmamız lâzım gelir?” diye, onu da dün bahis konusu ettik: “Önce *Kur’an-ı Kerim* ile bağlarımızı kuvvetlendirmemiz lâzım ve bir miktar *Kur’an-ı Kerim* okumamız lâzım; bir miktar ezberlememiz lâzım, bir miktar tefsir okumamız lâzım!” diye bunları anlattık.

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sonra *sünnet-i seniyye*'nin, SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinin çok büyük önemi olduğunu; binâen aleyh, bunları öğrenmemiz gerektiğini, bunları öğrendiğimiz zaman *bid'at*'lardan kurtulmuş ve dinin özünü yakalamış olacağımızı anlattık, sevabımızın çok olacağını anlattık. Ve hakîkî İslâm kültürüne gerçek müslümanlığın detaylarıyla anlanması ve yaşanmasına hadis-i şerifle ulaşılabileceğini gösterdik. Ve hangi hadis kitaplarını okumamız lâzım gelir diye misaller de verdik. Şu kitapları okuyun, okumamız lâzım, her gün şöyle bir çalışma yapmamız lâzım gelir!" diye de söyledik.

Sonra, bir müslüman için mutlaka bilmesi gerekli bazı bilgiler vardır; bunlara *ilmihal* bilgisi diyoruz. İlmihal bilgilerini de bir müslümanın bilmesi gerektiğini, maalesef müslümanların bu konuda bir takım eksikleri olduğunu anlattık. Ve inşaallah bundan sonra kardeşlerimiz her gün metodlu bir şekilde aile ile beraber, yâni ailenin bütün fertleri: erkek-kadın, çoluk-çocuk hepsi; hem buradan evlerimize döndükten sonra bu konularda daha dikkatli bulunup, daha muntazam çalışacaklar; Kur'an okuyacaklar, hadis okuyacaklar, ilmihal bilgilerini kuvvetlendirecekler, Allah'ın sevdiği, razı olduğu bir kul olmak için gerekli bilgileri böylece kazanmış olacaklar. Ve bu kazandıkları bilgileri yaşayacaklar.

a. Tasavvufî Eğitim Şart

Bizim bu verdiğimiz temel bilgilere göre, tabî bizden önce de, "Ne yaparım da Allah'ın rızasını

kazanırım, ne yaparım da Allah'ın sevgili kulu olabilirim?" diye düşünen milyonlarca insan yaşamış İslâm ülkelerinde... Peygamber Efendimiz SAS'ın zamanında sahabe-i kiramdan, tabiinden zamanımıza kadar halis müslüman, imanı kuvvetli müslümanlardan herkesin gönlünde yatan ana düşünce bu, kafasında mevcut olan asıl duygu bu; yâni, "Ben ne yaparsam iyi müslüman olurum, ne yaparsam Allah beni sever, ne yaparsam Allah'ın sevgili kulu olurum, cenneti kazanırım, ahiret saadetine ererim?" diye herkes düşünmüş.

Tabii, bu sadece bunun yollarını bilmekle olmuyor. Yâni bilgi lâzım ama, bilmek kâfi değil, bildiğini uygulamak lâzım geliyor. Binâen aleyh insanın Kur'an-ı Kerim'i hayatına rehber etmesi, hadis-i şerifleri kendisine hareket tarzı, hayat tarzı edinmesi ve onları tatbik etmesi gerekiyor. Tabii ilmiyle amel olmak, Allah'ın sevdiği, günahlardan uzak bir şekilde yaşamak yolunu tuttuğu zaman ortaya bir manzara çıkıyor, bir insan tipi çıkıyor; sağlam müslüman tipi çıkıyor, ihlâslı müslüman tipi çıkıyor, takvâlı müslüman tipi çıkıyor. İşte bunları güzel bir şekilde anlatan bir ilim dalı, bir bilgi dalı meydana geliyor böylece; biz buna *tasavvuf* diyoruz, tasavvuf yolu diyoruz, takvâ yolu diyoruz, ihlâs yolu, ihsân yolu diyoruz.

Burada gönlümüzde yatan, aklımızda ön planda bulunan ana gâyeye erişmenin bilgileri veriliyor ve eğitimi yapılıyor. Sadece bilgi değil, bilgiyle beraber bu işin eğitimi de yapılıyor, fiilen uygulaması yapılıyor, tatbikatı yapılıyor

laboratuvar çalışması gibi; hani doktorun pratik yapması gibi; nazari bilgileri öğrendikten sonra, tatbikatı da yapıyor. Bu tasavvuf ilmi, tasavvuf yolu; tabiî bunu da yapması ve hayatını buna göre geçirmesi lâzım.

Tasavvuf insanda üç ana meselenin tahakkukuna çalışıyor, yerleşmesine çalışıyor:

1. *Nefsini terbiye* etmesini sağlıyor. Yâni insanın kendisinin nefsi var, bu nefsi insandan çok şeyler ister. Ve istediği şeylerde, insandan istediği şeyler de çok kere günah veya yapılmaması gereken şeyler olabiliyor. Komşunun bahçesindeki kırmızı elmaları görünce çocuk, ben şundan istiyorum diyor. Nefsi istiyor, aman elmalar ne kadar güzel, istiyor. Ama, almaması lâzım. Yâni canı çekiyor istiyor ama, almaması lâzım. Çocuğun elmayı almaması gerektiği gibi, büyüğün de nefsinin çektiği bir takım tatlı şeyleri yapmaması lâzım geliyor. E, bunun için bir eğitim lâzım. Bu eğitime Kur'an-ı Kerim çok önem veriyor ve buyuruyor ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

(الشَّمْسُ: ١٠-٩)

(*Kad eflaha men zekkâhâ. Ve kad hâbe men dessâhâ.*) [Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/9-10)

Bu ayet-i kerime biliyorsunuz Şems Suresi'nde. İnsanoğlunun nefsinden bahsediyor ve buyuruyor ki: “Nefsini terbiye edebilen insan felâh bulur,

iflâh olur.” İflâh olmak, felâh bulmak, yâni sonuçta muradına ermek. Hani, “Onlar ermiş muradına, biz çıkaralım tahtına!” filân diyorlar, masallar böyle tatlı bir şekilde bitiyor. Tamam, felâh bulmak işte o nefsi terbiye etmekle oluyor.

Nefis terbiye edilmediği zaman çocuk elmayı kopartıyor; adam kumar oynuyor, flört yapıyor, keyif yapıyor, olmadık işler yapıyor. Yâni neden? Çünkü:

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(*Inne'n-nefse le-emmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) [Muhakkak ki nefis insana kötülüğü çok çok emredicidir, Rabbimin merhamet edip korudukları müstesna...] (Yusuf, 12/53)

Nefis insanlara kötülükleri emrediyor, şöyle yap, böyle yap diyor, vesvese veriyor. Nefsinin içinden arzuları geliyor. Hevâ-i nefis dediğimiz hevâiyat, keyfiyat içeriden böyle geliyor. Onları yaptığı zaman da günah oluyor, haram oluyor, yasak oluyor, yanlış oluyor. Sonunda insan dünyada da zarar ediyor, ahirette de mahvoluyor.

Onun için, nefisini terbiye edenler felâh buluyor. Binâen aleyh, bu nefis terbiyesini her müslümanın mutlaka yapması lâzım!

Kur'an-ı Kerim okumakla, sünnet-i seniyyeyi öğrenmekle, ilmihal bilgilerini elde etmekle bilgi kazanıyor ama, bu eğitimden geçmediği zaman

bilmek yetmiyor. Bildiği halde yalan yanlış işleri bir çok insan yapar. “Biliyorum hatalı olduğunu, günah olduğunu ama, dayanamadım.” der. İşte, o eğitimden geçirmeyen insanlar iyi olmuyor.

Biliyorsunuz, Pakistan’ın büyük mutefekkir alimlerinden Mevdûdî var, Ebü’l-Ûlâ el-Mevdûdî... Diyor ki:

“—Bizim bu Pakistan’daki İslâmî çalışmalarımızda, en büyük zararı iyi yetişmemiş müslümanlardan çektik.”

Kitabında böyle yazıyor. Acı bir şey ama, gerçek. Yâni, “En çok onlardan çektik.” diyor. Halk yetişmemiş, vazife verirsin yapmaz, doğru olan tarzda hareket etmez vs.. Sonunda İslâmî faaliyet, Allah’ın emrinin yerine gelmesi zor oluyor. Onun için, insanın yetişmiş olması lâzım, bu eğitimi görmüş olması lâzım!

Biz de işte yarım asırdan fazla bir zamandır şu dünyada yaşıyoruz, geziyoruz. Üniversitede hocalığımız var, talebe yetiştirdik; yetiştirdiğimiz talebeler profesör oldu. Hani diktiğimiz fidanlar meyva verdi, fidanlar eskimeye bile başladı; kimisi ameliyat oluyor, kimisi emekli oluyor, kimisinin saçı ağardı, sakalı ağardı... Bizim talebemiz bunlar.

Bilmem falanca televizyonda karşınıza çıkan, tefsir dersi veren Orhan Karmış talebem, bilmem falanca yerde filanca şahıs talebem. Yâni, bunları yetiştirdik işte. Biz de tabii onların önünden, onlardan daha fazla ihtiyarlıyoruz. Netice itibariyle bilgimiz var, İslâmî çalışmaların çeşitleri hakkında da mâlûmatımız var.

Kendimiz de çalışmalar yapıyoruz, müslümanlık gelişsin diye. Radyo yayınlarımız var, eğitim çalışmalarımız var, kolejlerimiz var, kurslarımız var, derneklerimiz var, vakıflarımız var... Yâni, yüzden fazla şubesi var bizim bu yaptığımız hizmetlerin.

Türkiye'nin yedi-sekiz şehrinde radyo yayınıımız var ve radyo yayınlarımız birinci, gayet güzel yayınlar yapıyoruz. Dergi yayınlarımız var, gazete çıkarma çalışmalarına başladık... Çeşitli şeyler var.

Şunu görüyoruz ki, bir insan iyi eğitim görmemiş ise, ondan faydalanılamıyor. Bir yerde dayanamıyor yâni, işi iyi yapamıyor. Çürüğü çıkıyor, çat diyor çatlıyor, pat diye patlıyor; kırılıyor dökülüyor, yâni iş yapmıyor. Hani çürük bir parçayı makinenin bir yerine taktığın zaman, otomobile taktığın zaman orasından patladığı gibi, tekerin bozulduğu gibi, makinenin bozulduğu gibi bir şey oluyor. Mutlaka bir insanın şu nefsinin yenme terbiyesini, nefsinin ıslah etme terbiyesini; iradeyi, akli kendisine hakim o lma çalışmasını yapması lâzım!

2. Sonra, ahlâkını güzelleştirmesi lâzım. Yâni geçimli olması lâzım, tatlı dilli olması lâzım, sabırlı olması lâzım, şükürlü olması lâzım, centilmen olması lâzım, güleç yüzlü olması lâzım... Yâni bir tebessüm, ne kapılar açıyor, ne işler yapıyor... Bizim bakanlık yapmış bir arkadaşımız var, o anlatıyor:

“—Amerika'ya gittik. Dünya bankasının yetkilileriyle oturduk, adamların hepsi koca

göbekli, altın köstekli, zincirli... Oturdular karşımıza, böyle kaşlarını çattılar, Türk heyetinin karşısında... Biz ne diyorsak, Nuh diyorlar peygamber demiyorlar. Zıt, olmuyor işler, müzakereler ilerlemiyor, Türkiye'nin istediği şartları vermiyorlar.” diyor.

İngilizcesi de çok güzel bu bakan arkadaşımızın, tutmuş bunlara bir Nasreddin Hoca fıkrası anlatmış, demiş ki:

“—Siz bize şöyle yapıyorsunuz ama; işte böyle oluyor. Nasreddin Hoca diye bizim bir şeyimiz var, işte onun fıkrası şöyledir filân...” demiş. “Bir kahkaha kopardılar hepsi...” diyor. Nasreddin Hoca'nın fıkrası çok hoşlarına gitmiş. “Bir kahkaha kopardılar, yumuşadılar ve bizim hükümler geçti, koparttık Dünya Bankası'ndan... Bir Nasreddin Hoca'nın fıkrasına, bir tatlı dille, bir güleç yüzle işleri hallettik.” diyor.

Bir çok şeyler böyledir. Çocukların hatırında kalsın diye bir fıkrayla bunu anlatalım. İnsanın bilgileri gözünün önünde, böyle bir takım sahneler olarak tutması halinde, bilgi daha iyi kalır aklında. Bu, eğitimde bir metoddur, onun için söylüyorum:

Rüzgar ile güneş iddiaya girmişler. Olur mu böyle şey? Fıkra ama, arkasından bir ibret çıkacak. Adamın birisi aşağıda gidiyormuş, üzerinde paltosu varmış. Rüzgar efelik yapmış demiş ki:

“—Ben bu paltoyu bu adamın sırtından çıkartırım!”

“—Hadi bakalım çıkart!” demiş güneş.

Rüzgâr şöyle bir esmeğe başlamış; adamın paltosunun düğmeleri açılmış, adam düğmeleri kapatmış. Biraz eteğinden girip, sağından yoklayıp, solundan yoklayıp çıkartmak isteyince; adam biraz daha sarınmış. Rüzgâr fırtına olmuş, daha fazla esmeğe başlamış. Sırtından paltoyu çıkartacak ya... Oradan buradan eteği meteği yokluyor, çıkartmak istiyor. Adam yakasını kaldırmış, kuşağını sımsıkı bağlamış. Rüzgar kasırga olmuş, bilmem adamı sürüklemeye başlamış oraya buraya ama; adamın paltosu çıkmıyor. Adam bir köşeye, bir gedik bir yere, bir kapının eşiğine saklanmış. Uğraşmış, etmiş, tozmuş, ki-remitler uçmuş vesaire... Adamın sırtından paltoyu çıkartamamış.

Güneş demiş ki:

“—Sen çekil kenara, başaramadın bu işi, çekil kenara!..”

Rüzgâr kasırga olmuş, evlerin çatıları uçmuş, gemiler batmış ama; o kadar zorlukla adamın sırtından paltoyu çıkartamamış. Güneş çıkmış tatlı bir tebessüm etmiş, bir ılık hava, adam yakasını indirmiş. Biraz daha tebessüm etmiş. Biraz daha ortaya çıkmış, biraz daha tebessüm; adam önünü açmış. Biraz daha; adam kendiliğinden çıkartmış paltoyu, koluna almış, güneş çıktı sıcak diye.

Tabii, bu bir sembolik hikâyeye ama; yâni tatlılıkla bir çok şey kolay yapılıyor, sertlikle yapılacak şey bile yapılmıyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri sertlik ile, şiddet ile yapılamayan bir çok şeyi, yumuşaklıkla nasib eder, yaptırır. Yapılır, elde edilir böyle bir şey.

Onun için tatlı dilli, yumuşak başlı, geçimli kimse olmayı tavsiye ediyor Allah-u Teâlâ Hazretleri.

Peygamber SAS Efendimiz de hadis-i şeriflerinde buyuruyor ki:¹

الْمُؤْمِنُ يَأْلَفُ وَلَا خَيْرَ فِي مَنْ لَا يَأْلَفُ وَلَا
يُؤْلَفُ

حم. عن سهل بن سعد؛ طس. ض. عن جابر؛ ك. ق. خط. عن أبي هريرة؛ تمام، طب. عن ابن مسعود
(موقوفاً)

RE. 230/9 (El-mü'minü ye'lefü) Mümin nasıl bir insandır? Kendisi başkalarıyla ülfet eden, geçinen; başkaları da kendisiyle ülfet edebilen,

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.400, no:9187; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.73, no:59; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.236, no:21627; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.474, no:8919; Ebü's-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.217, no:178, 180; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13096; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.58, no:5787; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.108, no:129; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.117, no:7658; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.177, no:6549; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.335, no:22891; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.131, no:5744; Ebü's-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.218, no:179; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.6, s.385, no:40400; Beyhakî, *Âdâb*, c.I, s.197, no:159; Ruyânî, *Müsned*, c.III, s.193, no:1031; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13097; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c. IX, s.200, no:8976; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.293, no:35686; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.370, no:944; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.141, no:678; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.295, no:2698; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.108, no:24434.

yanına sokulabilen kimsedir. (Ve lâ hayre fî men lâ ye'lifü ve la yü'lefü) Kendisi başkalarıyla geçinemeyen, başkalarının da kendisinin yanına sokulamadığı kimsede hayır yoktur.”

Affedersiniz, bizim Anadolu tabiri vardır, böyle huysuz insanlar için bir tabir kullanırlar, belki sizde de vardır:

“—Önüne varsan süser, ardına varsan teper.” derler.

Yâni süsmek, boynuzlamak demek, toslamak demek... Önüne varsan tos vurur, arkasına varsan çifte atar. Neresine yanaşacaksan, yanaşamıyorsun; böyle olmaması lâzım! İnsanın bir eğitimi olması lâzım, ahlâkının güzel olması lâzım! Bu tasavvufla oluyor. Binâen aleyh, insanın bunu elde etmesi gerekiyor.

3. Bir de, insanların tabii *ma'rifetullahı elde etmesi* lâzım. İrfan dediğimiz şey, ma'rifetullah dediğimiz şey aynı şeydir. Ama bazen dinleyenler başka mânâlar anlıyorlar, aynı şey olduğunu bilmiyorlar. Ma'rifetullahı ermek, arif kul olmak, ârif-i billâh olmak; yâni Allah'ı bilen evliyâ olmak... Bu da tabii tasavvufla oluyor.

Onun için, biz dün size anlattığımız bilgilerin yanı sıra diyoruz ki, tabii Kur'an okuyacaksınız, tabii hadis okuyacaksınız, tabii ilmihal öğreneceksiniz fıkıh öğreneceksiniz ama; tasavvufî bir eğitimden geçeceksiniz, geçmeniz lâzım! Bu çok önemlidir, bunsuz olmuyor. Ve bunsuz malzeme iyi bir malzeme haline gelmiyor, topluma hayır gelmiyor; böyle insanlar problem çıkartıyor her yerde ve işler

yarı yolda kalıyor. Onun için, tasavvufî bir eğitimi de şart koşuyorlar.

b. Örnekle Anlatma Metodu

Sonra, böyle kitapları okumak, mücerred fikirleri, soyut fikirleri anlamak, anlatmak ve benimsetmek zor bir yoldur. Bunun kestirmesi, kolayı, göstermektir, örnekleme metodudur, örnekle anlatmaktır. Bizim dinimizin metodu örnekle anlatma metodudur. Yâni, eğer Allah-u Teâlâ Hazretleri dileyseydi, bize emirlerini gönderirdi, böyle olun derdi. Kitap gönderirdi: “Şöyle şöyle olacaksınız, şunları şunları yapacaksınız; bunları yapacaksınız, yapmak göreviniz. Bir liste daha: şunları şunları yapmayacaksınız, bunları da yapmak haram!” derdi.

Öyle yapmadı Mevlâmız. Ne yaptı? Alemlere rahmet olarak Peygamber gönderdi. Peygamber SAS Efendimiz’i örnek bir insan olarak karşımıza koydu, aramıza gönderdi. Bizimle beraber yaşadı Peygamber Efendimiz... Bizim gibi, sizin gibi onun da gençliği oldu, evlilik çağı oldu; çoluk çocukları var, hanımı var, ailesi var, işi var, borcu var, alacağı var... Yâni tam bizim gibi bir hayat yaşadı. Ve o hayatın içinde iyi bir insanın, Allah’ın sevdiği bir tarzda nasıl hareket etmesi gerektiğini bize fiilen göstermiş oldu.

Onun için, Kur’an-ı Kerim’de buyuruluyor ki, *bi’smi’llâhirrahmâni’r-rahîm*:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fe'ttebiünî yuhbibkümu'llàhu ve yağfirleküm zünûbeküm.*)

[Rasûlüm de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın!] (Âl-i İmran, 3/31)

Birileri demişler ki:

“—Biz Allah'ı seviyoruz.”

Kur'an-ı Kerim'de ayet-i kerime diyor ki:

“—Eğer Allah'ı seviyorsanız, Rasûlüllah'a tabi olun! Allah'ın elçisine tabi olun, onun gibi olun, onun talimatını dinleyin, o modele kendinizi uydurun; o zaman Allah da sizi sevsin!”

Yâni siz Allah'ı seviyoruz diyorsunuz ama yetmez; siz de Allah'ın sevdiği gibi bir insan olacaksınız. Nasıl olalım? Şu model gibi olun. Yâni ressam karşısına vazoyu dikeyiyor, çiçekleri koyuyor, geçiyor eline fırçayı alıyor, o vazonun bakarak resmini yapıyor. Manzaranın karşısına tezgâhını kuruyor, eline paletini alıyor, karıştırıyor karıştırıyor... Deniz manzarası yapıyor, bilmem ova manzarası yapıyor, yâni model var bakarak yapıyor. İşte model insan:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

(*Lekad kâne leküm fî rasûli'llâhi üsvetün hasenetün*) “Rasûlüllah sizin için çok güzel bir misaldir.” (Ahzab, 33/21) buyruluyor. Şimdi bizim dinimizde böyle örnekle, göstererek

yetiştirme var. Ve Peygamber Efendimiz İslâm'ı nasıl öğretti insanlara: İnsanların arasına girdi öyle öğretti, göstererek öğretti, düzeltere düzeltere öğretti; yanlışları anında tesbit ederek, öyle yapma böyle yap diyerek öğretti.

Çarşıya pazara gitti, çuvalları kontrol etti, çuvalın altına üstüne baktı; elini soktu altı ıslak üstü kuru... Buyurdu ki: "Bizi aldatan bizden değildir." Altıyla üstünün bir olması lâzım. Öyle mostura yapıp gösterip, ondan sonra müşteriye alt tarafı vermek olmaz.

Ben küçük bir çocukken işte yaz aylarında biraz çalıştım, para kazandım, ilk maaşımla rahmetli anneme hediye götüreceğim. Gittim çok imrendiğim iri şeftaliler vardı, kocaman böyle; o şeftalilerden rahmetli anama aldım. Aldım ama, eve geldim mahcub oldum. Adam allem etmiş, kallem etmiş, nasıl el çabukluğu göstermiş, tezgâhın arkasındaki çürükleri doldurmuş kese kağıdının içine... Ben de güzel, o ön tarafta gördüğüm güzel mostra şeftalileri anama götürüyorum diye sevine sevine gittim ki; şeftali suyundan zaten yarı yolda kağıdı delindi, zar zor eve götürdüm. Eve de gidince baktım ki, hoşaf gibi şeftali. Yâni ben almadım ama, o koymuş.

Şöyle yapıyor, önden alır gibi yapıyor, bu arka parmakları da bir şeyler çalışıyor; Hop, torbanın içine, senin istemediğin şeyler giriyor.

Kasaba gidiyorsun şurasından ver diyorsun, eve geliyorsun etin yarısı kokmuş. Nereden koydu, nasıl sokuşturdu, nasıl sıkıştırdı..

Evet Şimdi rnekleme metodunun önemini, yâni böyle elle tutulur gözle görülür Őeklinde olması meselesini anlatırken buralara geldi. Onun için, bizim kültürel çalışmalarımızda, yâni iyi bir müslüman, iyi bir kul olmak için gerekli çalışmalarımızın içinde örnekleri tanıma çalıŐmasının da olması lâzım. Bunun için baŐta en güzel örnek olarak Peygamberimiz olduğu için, Peygamberimiz'in hayatını okumamız lâzım. Peygamberimizin hayatı siyer kitaplarındadır, Siyer-i Nebi, veyahut Peygamber Efendimizin Siret-i Nebisi... Siyer siretin çoğuludur zaten.

Evliya ve mrseln zaten Kur'an-ı Kerim'de anlatılmıŐ. Yâni Şu kadar peygamberden bahsedilmiŐ, onların menakıbı anlatılmıŐ. Oradan da anlıyoruz ki, bunları bilmekte fayda var, tezkiretlevliyalar var. İŞte, Hocamız meselâ *Tezkiretü'l-Evliyâ*'yı neŐ ettirmiŐtir, neŐrettiĐimiz kitaplar arasındadır. Tabâkat kitapları ve sâire... Bunları okumak lâzım.

Bunları okuduğu zaman insan, iyi bir insanı görmüş ve tanımıŐ oluyor; hayatıyla, biyografisiyle tanımıŐ oluyor. Ve kolay bir yoldan, örnek insanı görmek suretiyle kendisinde bir Şeyler öĐrenmiŐ oluyor. Bu bakımdan biz yayınevi çalışmalarımızın içinde *Sahabe Hayatından Tablolar* diye ciltlerle eserler neŐrettik. Efendim, inŐaallahu Teâlâ benzer eserleri neŐredeceĐiz, bu gibi eserleri okumak lâzım. Yâni, Allah'ın iyi kullarının, sevgili kullarının hayatlarıyla ilgili kitapları, siyer, menâkıb ve tarih kitaplarını okumak lâzım.

c. Çevremizle İlgilenmek

Tabii biz bir çağda yaşıyoruz, bir toplumun içinde yaşıyoruz ve toplumla canlı münasebetlerimiz var, hayat devam edip gidiyor. Onun için günlük, çağdaş yeni bilgileri de elde etmemiz gerekiyor. Onun için biz haftalık toplantılarda kardeşlerimize diyorduk ki:

“—Toplantılarda yaşlı büyük kimseler olsun; o haftanın haberlerinin özetini toplantının on beş yirmi dakikasında, yarım saatinde bir arkadaş hazırlasın, yapsın!”

Ankara’daki çalışmalarımızda bakan arkadaşlarımız geliyordu, genel müdürler geliyordu, mühendisler geliyordu. Haftalık toplantılarımızda ilk önce yarım saatlik bir özet; yâni politik sahada ne oldu, ekonomik sahada ne oldu, kültürel sahada ne oldu, çevreyi bilmek için... Çevreden ilgisiz olamayız, çevredeki olaylar bizimle ilgilidir, iç ve dış politikayı bilmemiz lâzım diye, bunların özetini yapıyorduk.

Tabii, bunlar için iyi bir gazetemiz olması lâzım. Biz şimdilik haber bülteni çıkartıyoruz. Gazetelerin hepsi iyi değil, maalesef bir kısmı resimleriyle, bilgileriyle eve alınacak gibi değil. Bilgiler yanlış, telkinler yanlış, resimler kötü, hepsini alamayız; iyi bir gazetemiz olması lâzım!

Biz şimdi haber bülteni çıkartıyoruz, yetiyor. Şöyle bir sayfalık bir haber bülteni, günlük haber özetleri... Ben seyahatlerim esnasında neredeysem, nerede bulunuyorsam bana faks ediyorlar; Merkezden İstanbul’dan

gönderiyorlar. Ben şöyle bir okuduğum zaman hepsini anlamış oluyorum, beş dakika içinde de bitiyor iş. Halbuki on tane gazete alsan, sayfalarını çevirmekle bile saatler gidiyor, ömrü insanın heba oluyor. Bu haber bülteni metodu fena bir metod değil.

Burada da takviminizin kenarında gördüm reklam olarak; haber bülteni buraya da geliyor, abone olanlara veriliyor galiba... Güzel!

İyi dergilerin olması lâzım. Çünkü iyi dergiler daha kalıcı, bilgileri derli, toplu anlatıyor. Dün işte bizim o dergiyi Osman kardeşimize göndermişler, son sayısını aldım. Bir yere gidiyordum, onu bitirmeden, sayfalarını çevirmeden oraya gitmedik yâni. Bir baştan sona, bakalım neler yazmışlar diye. Elhamdü lillah, böyle uzakta olan insanlar için bilhassa, yâni Türkiye'nin haberlerini yakından takip edemeyen kimseler için iyi oluyor dergilerimiz.

Tabii dergiler için iki şey lâzım, iki çeşit dergi okumanız lâzım sizlerin: Bir genel dergileri okumanız lâzım; bir de, ileride söyleyeceğim, özel, size mahsus meslekî bir takım dergiler var, onları okumanız lâzım!

İyi bir radyo-televizyonumuzun olması gerekiyor. Yâni, onlar da en yeni bilgileri kazandırıyor insana... Bizim radyomuz var fakat, televizyon çok pahalı bir çalışma, televizyonumuz yok. Şu anda İzmit'te ihvanımızdan bir kardeşimiz bir televizyon aldı, İzmit Gebze'de yayın yapıyor. İnşallah Körfez'e şamil iyi bir İslâmî yayın yapma hazırlığı içinde. Televizyon çalışıyor,

tamam. Programları bizim tam istediğimiz gibi değil... İnşallah o ilk öncümüz olacak televizyon konusunda.

Sonra, İstanbul'da ve başka yerlerde inşaallah yayınlarımız başlayacak; paket yayınlarımız olacak. Bizim stüdyolarımız yapılıyor şu anda; inşaallah o stüdyolarda da programlar üretip onları istenilen yerlere, yâni bizim dışımızdaki televizyonlara da verebileceğiz. Yâni üretip, hazırlayıp, isteyenlere verebileceğiz. Böylece başka televizyonlarda da güzel bilgiler olacak.

İşte bu gibi şeyleri okuyarak sizin o alimlere, öğrencilere verilen sevapları almanız ve kendinizi iyi yetiştirmeniz lâzım. Yâni, iki gündür anlattığım şeyler, yollarla bunların her birisi önemlidir; hiç birini kaçırmadan bu çalışmalarını yapacaksınız. Gelelim dünya bakımından, dünyevi bakımdan iyi bir insan olma çalışmalarımıza: Şimdi herkes sanıyor ki bizi, biz dindar bir grubuz diye, tasavvufî bir grubuz diye sadece ahiretle ilgileneceğiz. Hatta, bizim dergilerimizde politikayla ilgili, ekonomiyle ilgili, kültürle ilgili yazılar çıkınca, bizim dışımızdaki bazı dergiler ve gazeteler şaşırdılar. Senelerce önce tabii, ilk çıktığımız zamanlarda:

“—Yâhu siz dini bir grupsunuz, ne karıştıyorsunuz bu gibi şeylere?” diyorlardı,

Haa, anlamadıkları şey şu: Müslüman için dünya işlerini de güzel organize etmek ibadettir ve gereklidir. Biz, dünyayı ihmal etmiyoruz, Bizim dinimiz dünyayı ihmal etmedi. Peygamber SAS Efendimiz'in yaşayışında ve çalışmalarında

dünya sıfırlanmadı, dünya terkedilmedi; dünya düzene sokuldu. Yâni, dünya ile ilgili çalışmaların hiç birisinde geri durmadı Peygamber Efendimiz.

Peygamber SAS Efendimizin peygamberliği şaşırtıcıdır. Peygamber SAS Efendimiz devlet başkanlığı yaptı, belediye başkanlığı yaptı, Medine'nin çarşısını pazarını teftiş etti. Medine için bir anayasa koydu, başka devletlere elçi gönderdi, başka devletlerden gelen elçileri kabul etti; yâni Peygamber SAS Efendimiz peygamberim diye sırf ahirete ait meseleleri söyleyip öteki meseleleri bırakmadı. Çünkü hayat bir bütündür, hayatı bölmek, dünya ve ahiret diye ayırmak sun'îdir. Hayat kendisi bir bütündür, yâni biz hayatın içinde yaşayıp duruyoruz; bir tarafı ihmal edemeyiz. Bizim dinimizin özelliği bu.

Hattâ Pakistan'da çıkmış bir güzel kitap vardı, orada okumuştum; İngilizce bir kitap... Eski ümmetlerin peygamberleri bizim ümmetimizin geleceğini ve bizim Peygamberimizin evsafını kitaplarında Allah onlara bildirmiş, yazmış. Buna şey diyoruz: (*Prophecies in the old Scripture*). Yâni, eski mukaddes kitaplarda bu istikbalde gelecek ahir zaman peygamberi hakkında bilgiler, istikbale ait bilgiler onlar için, bu gibi şeyler var.

Bu gibi şeylerin olduğunu ben geçmiş konferanslarımda burada ispat ettim, okuttum ve anlattım. Kur'an-ı Kerim'de beyan ediyor, Kur'an-ı Kerim de şahit bu hususta. Ve eski ümmetlere, her bir peygambere, söz alındığı

nasihat edildiği; o peygamber geldiği zaman ona tabi olsun ümmetleriniz denildiği Kur'an-ı Kerim'de açıkça beyan ediliyor. Yâni biz böyle tesadüfen tarihin akışı içinde hop diye ortaya çıkmış bir topluluk değiliz, bir ümmet değiliz. Bu bir ilâhî plan içinde bizim geleceğimiz önceden belli, o planın bir parçası olarak olmuş.

Bizim Peygamberimiz'in geleceğini eski ümmetler biliyordu, ismini biliyorlardı ve bazı peygamberler: "Keşke o zamana yetişsem de, o mübarek ahir zaman peygamberinin ümmeti olsaydım!" diye bekliyorlardı. Ve biliyorsunuz Araplara Peygamber Efendimiz Peygamber gelmeden önce, Arapların arasında yaşayan ehl-i kitap, bir ahir zaman Peygamberi gelecek diye bekliyordu. "Gelecek; o geldiği zaman biz şirki, putları kıracağız!" diye bekliyorlardı.

Bu bir gerçektir, herkes biliyor bunu ve İncil'de de var bu bilgiler, Tevrat'ta da var, daha başka bölgelerdeki mukaddes kitaplarda da var... Meselâ, Hindistan'da bazı mukaddes kitaplar var; onlara da demek ki Allah peygamber göndermiş, onların içinde de böyle bir peygamber geleceğine dair bilgiler var.

Bu peygamberi anlatırken, bu peygamber, peygamber olduğu halde neler yapacak? Şaşırtıcı şeyler; onları da anlatıyor: "Kılıç kullanacak bu peygamber!" diyor. Hani öteki peygamberler boynu bükük durmuş, zulme uğramışlar. Bir kısmı şehid edilmiş, öldürülmüş filân... Ama bu peygamber öyle değil, bu peygamber kılıç da kullanmış, düşmanlarla savaş da yapmış, savaşıyor bir peygamber.

Bunu böyle anlatıyorlar. Yâni ben o eski kitaplardaki o (*prophecies*) dediğimiz istikbale ait bilgiler kısmını okuduğum zaman orada görmüştüm. Evet bizim için, başka ümmetler için şaşırtıcı olan şey; işte bizim vasfımız bu...

Biz dünyayı ihmal ile sadece ahireti kazanacağım diye çalışmayla vaktini geçiren bir ümmet değiliz; Peygamberimiz böyle bir peygamber değil, bize bunu göstermedi. Biz hem dünya ile hem ahiretle ilgileniyoruz. Hem dünyayı düzenlemeğe çalışıyoruz, hem ahiretimizi kazanmağa çalışıyoruz. Hem dünyada müslümanca yaşamağa gayret ediyoruz, hem de ahirette Allah'ın rahmetine ermeye gayret ediyoruz.

Onun için, bizim hayatımız bir bütündür. Onun için, bizde aslında lâiklik yok... Lâiklik tarifi yapılırken deniliyor ki: “Efendim, din ve devlet ayrı şeydir, birleşmez.” Bizde birleşir, bizde öyle bir şey yok. Yâni bizde her şeyde birlik var; ayırım yok, tecrit etmek yok. Bizde her şey dini havanın, anlayışın, imanın ışığı altında yürür. Ticaret de dinle yürür, siyaset de dinle yürür, ailedeki geçim de dinle yürür, eğitim de dinle yürür, dinlenmek de, eğlenmek de... her şey dinlidir. Her şey hakkında dinimizin bilgisi vardır, ilgisi vardır, hükmü vardır. Onun için, fıkıh kitaplarını okuduğunuz zaman hayatı bulursunuz karşınızda, hayatın her şeyi vardır.

Onun için, biz de bu bütünlüğü devam ettiren bir grubuz. Yâni;

“—Dînî bir grupsunuz, ne karışyorsunuz politika?..”

“–Karışırız, çünkü din politikaya karışıyor.”

“–Dini bir grupsunuz, size ne dış politikadan, iç politikadan?..”

“–Karışırız, çünkü Peygamber Efendimiz hem iç politikayla hem dış politikayla ilgilenmiştir.” diyoruz.

Onlar yavaş yavaş anladılar bu durumu... O bakımdan biz dünyevi meselelerde de aksiyonları olan, çalışmaları olan, çalışmalar yapılması gerektiğine inanan bir grubuz; ve onun için de konferansımızın bu noktasında bastıra bastıra sizlere diyoruz ki: Kız olsun, erkek olsun mutlaka çok iyi bir dünyevi eğitime sahip olmalıyız!..

–Hocam işte biz buraya işçi olarak geldik, bizim halimizi sen biliyorsun! Köyümüzdeydik, kasabamızdaydık, işte Avustralya’dan böyle imkânlar açılınca müracaat ettik, evrakımızı hazırladık, geldik Yâni, biz o kadar çalışma yapamadık.

–Tamam sen çalışma yapmamış olabilirsin ama, senin çocuğun artık senin himayende, senin çocuğun bu çalışmayı yapmalı!

d. Çocuğun İyi Yetiştirilmesi

Onun için, “Çocuklarımızı çok güzel bir eğitimle yetiştirmek, çok mühim dînî bir görevimizdir!” diye altını çizerek bunu söylüyorum. Yâni burada bulunuyorsunuz, evet burası Türkiye değil; burada da bu vazifeyle yükümlüsünüz. Türkiye’de de bu vazife hepimizin boynundadır; çocuğumuzu çok mükemmel yetiştireceğiz. Biz dini bilgilerde biraz yaya kaldık, o füzeyle

gidecek. Yaya kalmak değil, atlı olmak değil, otomobil değil, füzeyle gidecek; yâni onu iyi yetiştirmemiz lâzım. Çocuklarımıza karşı görevlerimizin başında bu geliyor. Onlar için yaşıyoruz ve onlar için masraftan kaçınmayacağız.

Şimdi bana dün bir arkadaşım soruyor:

“—Yâni biz çocuğumuzu şimdi iyi yetiştirmek istediğimiz zaman, bir yurda para vereceğiz, bir *Islamic School*’a para vereceğiz, bir şu olacak bir bu olacak; bir yıl içinde muazzam masraf?..”

Vereceksin, uğraşacaksın, didineceksin; çünkü çocuğun senin canın, her şeyin! O çocuğu iyi yetiştirdiğin zaman, o çocuk aynı zamanda senin dünya ve ahiret sermayen olacak.

Bir çocuk bir anne babanın nesidir? Hem dünyada sermayesidir; çünkü çocuk iyi yetişirse, ahir ömründe anneye babaya iyi bakar. Binâen aleyh, sen rahat edersin. “Evladım yetişti, arabası var, köşkü var, parası var, pulu var; elimi soğuk sudan sıcak suya değıdirtmiyor, beni rahat ettiriyor. Elhamdü lillah, Allah razı olsun, her zaman dua ediyorum.” diyeceksin. Çocuğunu iyi yetiştirmedeğin zaman mahvolacaksın, kahrolacaksın, tüh diyeceksin vah diyeceksin; “Bizim oğlan gene şu haylazlığı yaptı, yine beni mahçup etti, yine beni kahretti, yazıklar olsun! Evlatlıktan mı reddetsem, şöyle mi yapsam böyle mi yapsam?..” diyeceksin.

Gördün mü? Bak işte sermaye kötü yetiştiği zaman sana ahir ömründe dert oluyor. İyi yetiştirdiğin zaman, sana ahir ömründe rahatlık

ve devlet oluyor. Yâni iyi bir evlat senin dünyan için de, senin menfatin için de lâzım. Onun için, buraya yatırımı güzel bir şekilde yapacaksın. Bu böyle geçirilecek bir şey değil!

Birçok kimse çocuğunun yetişmesinin çok önemli olduğunu anlayamıyor. İş işten geçtikten sonra anlıyor, çocuk kötü olduktan sonra anlıyor; afyona alıştıktan sonra, anasına babasına asi geldikten sonra, eve gelmemeğe başladıktan sonra, haylazlıklar yaptıktan sonra, polislin eline düştükten sonra anlıyor; tüh diyor, çocuğumu yanlış yetiştirmişim diyor. Bir kısmı da nasıl yetiştirileceğini bilemediği için, yetiştirmeğe çalışmış ama; sonunda olmamış, ondan pişmanlık duyuyor. Evet, tabii bu kolay bir şey değil ve ucuz bir şey değil. Çocuk yetiştirmek önemli.

Ben Almanya'dan biliyorum, müslüman ailenin çocuğu boynuna haç takmış zincirli, öyle geziyordu babasına inat. Anasıyla babasıyla bozuşmuş, kiliseye sığınmış. Kilise çünkü, devlet himaye ediyor. Anasına babasına dur diyor, sen karışamazsın diyor; ver parayı ben bakacağım diyor, çatır çatır maaşından çocuğun parasını kesiyor, ondan sonra burdan çocuğu kendi istediği gibi yetiştiriyor. E bu doğru mu?.. Yazık değil mi?.. Yâni senin parana yazık değil mi, çocuğuna yazık değil mi?.. Çocuk boynunda haç, sallana sallana geziyor. Onu kurtaracağım diye artık bütün toplum peşinde: "Yazık, bizim falancanın çocuğu ayağı kaymış, yanlış yola girmiş, düzelsin!" filan.. Çocuğa çok güzel bir eğitim vereceğiz.

Eğitim konusunda şunu hatırlatayım size: Bizim eğitimci bir profesör arkadaşımız vardı, Gemlik eğitim programında ona konferanslar verdirdik, çağırdık. Belki videolarını burda seyrettiniz. Diyor ki:

“—Eğitimin sekiz kademesi vardır. Sekiz kademe vardır bir çocuğun eğitiminde: Çocuk doğduğu zaman, doğar doğmaz içerden bir ses gelir ya, ‘Ingaaa!..' diye. Haa, bizim çocuk doğdu, dünyaya geldi, Oh, çok şükür dersin ya... Çocuk ‘Ingaaa!..' dediği zaman, bu sekiz terbiyenin beş tanesinin zamanı bitmiştir.” diyor.

Eğitimci profesör, “Çocuk ‘Ingaaa!..' dediği zaman beş tanesi geçmiş ola, elden kaçmıştır, bitmiştir.” diyor. Nedir o beş tanesi?.. Ben onları not aldım defterime, diyor ki: “İyi bir eř seçmek...” İyi bir eř seçmedin mi, o kötü bir eşden iyi bir çocuk olur mu?..

Ondan sonra, bilmem eşin sıhhatli oluşu vs. Hani karı kocadan birisinde frengi olsa, şu hastalık olsa, bu hastalık olsa; kalıtım yoluyla çocuğa geçecek vs. vs.

Sonra, helal lokma! Helâl lokma yedirmek, helâl süt emzirmek... “Bu çocuk helâl süt emmemiş bir çocuk.” diyoruz. Veya, “Bu çocuk işte helâl süt emmemiş de, ondan haylazlığı yapıyor.” diyoruz.

Hikâyesi var çok güzeldir, o hikâyeyi bilmeyen bilsin. Hani İmam-ı Azam Efendimiz için anlatırlar, yâni bilmem çok kısa zamanda Kur’an-ı Kerim’i ezber yapmış da, aferin almış, takdir almış da, kadın demiş ki:

“—Ah senin o baban o elmayı dişlemeseydi, daha kısa zamanda olurdu.”

Böyle hikâye var bilirsiniz. Hani baba olmadan evvel talebeyken, ağacın altında çayırın kenarında, derenin kenarında kitap okuyormuş, ders okuyormuş; suyun üzerinden bir elma böyle giderken görmüş. Kırmızı bir elma; elini uzatmış, elmayı suyun içinden çıkartmış bakmış bir şeyi yok, çürüğü yok, bir şeyi yok. Haart diye ısırılmış elmayı, ısırınca aklı başına gelmiş:

“—Yâhu, bu elma benim değil ki, ben bunu niye ısırdım? Eyvaah, helâl olmayan bir şeyi ısırdım ben şimdi!.. Diş batırdım, biraz ağzıma tadı geldi.”

Hadiiii.. Bırakmış kitabı kapatmış, dere boyundan yukarıya doğru bu elma hangi tarladan bu derenin içine düşmüştür diye araya araya çıkmış yukarıya, bulmuş elmanın ağacının olduğu tarlayı; sahibini sormuş, sahibine gitmiş demiş ki:

“—Kusura bakma, hakkını helâl et! Ben suyun üzerinde yüzen bir elma gördüm, hart diye ısırdım ama; sonradan aklım başıma geldi, senin ağacından düşmüş bu dereye; işte senin elmanı ısırmış oldum, kusura bakma demiş hakkını helal et!”

Adam bakmış karşısında melek gibi bir insan, tertemiz. Helâl lokma yemek istiyor, bir elmayı dişlemeye bile razı olmuyor, onun için bile helâllik diliyor. Nazlanmış;

“—Olmaz, hakkımı helâl etmeyeceğim!” demiş.

“—Yapma etme, ne şartın varsa kabul ederim!”

“—Şartım var tabii... Benim demiş kör, topal, kötürüm bir kızım var; evde kaldı, kimse istemiyor, almıyor, o kızıyla evlenirsen, o zaman demiş hakkımı helâl ederim.” demiş.

Peki, demiş boynunu bükmüş. Yâni, mühim olan helallik kazanmak. Rız olmuşt o her türlü kusuru olan kızla evlenmeye, düğün olmuş görmeden kızı, düğün olmuş evlenmişler; gerdek günü bir de gitmiş odaya bakmış ki, dünyanın en güzel kızı karşısında. Hemen çıkmış dışarıya. Trak kapıyı çekmiş, dışarıya. Kayın pederinin yanına gitmiş demiş:

“—Efendim bir yanlışlık oldu.” demiş.

“—Niye?”

“—E, siz demiş bana kör dediniz, topal dediniz, kötürüm dediniz, hasta dediniz, bilmem ne dediniz. E bu çok güzel bir kız, bunda hiç bir kusur yok, bir yanlışlık var bu işte!”

“—Evlâdım!” demiş, sırtını okşamış kayın peder. “Evlâdım, ben ona kör dedim; çünkü onun gözü sanki körmüş gibi hiç harama bakmadı. Sağır dedim; hiç kötü şey dinlemedi. Kötürüm dedim; hiç ayağıyla yasak haram yere gitmedi. Çolak dedim, hiç elini harama uzatmadı. Ben onu gül gibi yetiştirdim. Ben o sıfatları mahsustan söyledim sana; kör, topal, kötürüm, çolak bilmem ne diye... Böyle rumuzlu söyledim. Ben onu bilerek sana verdim. İlk sözdeki anlaşmaya aykırı bir şey yok, o senin zevcendir, helâl olsun. Ben memnunum senden, düğününüz hayırlı olsun, nikâhınız mübarek olsun, hadi evladım!” demiş.

Ondan sonra, işte oradan İmam-ı Azam dünyaya gelmiş diyorlar da; işte o kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i öyle bitirince, eve gelip de anne işte ben okulda böyle mükâfat kazandım, herkesten önce bu işi kazandım deyince; "Ah senin o baban ahh... O elmayı dişlemeseydi, daha çabuk okurdun, daha iyi olurdun." demiş. Yâni, elmayı dişledi de, yaptığı şeye bak! Efsane gibi bir şey... O kadar melek gibi bir insan ama, bak çocuğa onun bile zararı olmuş da, daha kısa zamanda ezberleyecekken yine birinci olmuş ama, "Ah senin baban o elmayı dişlemeseydi!" diyor annesi hâlâ, onu bile kusur olarak görüyor.

Muhterem kardeşlerim, bu gibi şeyleri garipsemeyin! Bizim Ankara'da ihvanımızdan tanıdığımız bir mühendis var [İsmâil Turan Hoca], efsane gibi adam. Yirmi-otuz dil biliyor, konuşuyor, yazıyor, yüz binden fazla hadis-i şerif ezberinde, bir şeyi unutmuyor. Hafızası derya gibi, hazine gibi bir şey... Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş mühendisken; *Sıhah-i Sitte*, altı tane meşhur hadis koleksiyonu, kitapları dizsem buradan şuraya kadar tutar; hepsini okumuş daha mühendisliği bitirmeden... Süleyman Demirel'in sınıf arkadaşı, böyle bir insan.

Duyduk ki, çok kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş. Ben yanına yanaştım, dedim ki:

"—Kur'an-ı Kerim'i, üç ayda mı ezberlediniz?"

Kızdı biraz, bozuldu:

"—Ne üç ayı, bir aydan kısa zamanda ezberledim." dedi.

Bir aydan kısa zamanda ezberlemiş. Eh, yâni demek ki böyle şeyler oluyor.

Onun için, muhterem kardeşlerim, helâl süt emzirmek, helâl lokma yedirmek, ailede ilk aile terbiyesi çok önemli ama doğumdan önce yapılacak beş kalem iş daha var: Eşin müslüman seçilmesi, şöyle olması, böyle olması... Ondan sonra, sekiz tanenin beş tanesi geçtikten sonra; üç tanesini de doğduktan sonra çocuğu artık yetiştireceksin. Biz neresinde kaldık bu işin bilmiyoruz, çocuklarımızın hâli ne olacak? Kusur bizdedir, çocuklarımızı iyi yetiştirmek lâzım, çok iyi okullarda okutmamız lâzım, ve çok masraf yapmamız lâzım. Ben işçi olabilirim, ben eli sıkışık insan olabilirim, ama çocuğum yâni devlet başkanı, reisicumhur olacak gibi yetişmeli. Kızım sultan hanım olacak gibi yetişmeli.

Biz şimdi Yalova'da bir okul açtık, "Adını ne koyalım?" dediler. Kız okulu... Düşündüm taşındım:

"—*Asiller Özel Kız Koleji* olsun!" dedim.

Asil, soylu demek... Kızmışlar bize, "Yâhu başka okullarda okuyanlar asil değil mi? Niye bu ismi koydunuz?" demişler. Bizim emelimiz, umudumuz, temennimiz... Biz kızlarımızı sultan hanım gibi yetiştirmek istiyoruz; onun için *Asiller* dedik. Kızımızı öyle yetiştireceğiz, oğlumuzu da öyle yetiştireceğiz, kaliteli yetiştireceğiz.

Çünkü hem dünya, hem ahiret sermayesi... Çünkü bir insan çocuğunu iyi yetiştirdiği zaman;

hem dünyada rahat edecek, hem de öldükten sonra rahat edecek; öldükten sonra sevap kazanmağa devam edecek.

e. Amel Defteri Açık Üç Kişi

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ صَدَقَةٌ
جَارِيَةٌ وَعِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ وَوَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ
(م. د. ت. عن أبي هريرة)

(*İzâ mâte'l-insânü inkataa amelühû*) “İnsan öldü mü, defteri dürülür, sevabı günahı tamam, hesabı kapanır.” Öldü mü insan, bitti. Ne kadar sevap kazandıysa kazandı, ne kadar günah kazandıysa yazıldı, tamam defteri dürülür. Hesabı var, hesap yerine gidecek. (*İllâ min selâsin*) “Ancak üç kişinin defteri dürülmez.” Öyle buyuruyor Peygamber Efendimiz; sahih hadis, müjde bizler için...

1. (*Sadakatin câriyetin*) Cârîye, burda köle kadın

² Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.405, no:3084; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.76, no:2494; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.243, no:1297; Neseî, *Sünen*, c.XI, s.424, no:3541; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.372, no:8831; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.286, no:3016; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.343, no:6457; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.109, no:6478; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.247, no:3447; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.126; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.122, no:2494; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.495, no:5824; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.283, no:1109; Taberânî, *Dua*, c.I, s.375, no:1250-1253; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.113; İbn-i Hibbân, *es-Sıkkat*, c.I, s.9; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.952, no:43655; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.99, no:277; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.66, no:2783; RE. 62/11.

manasına değil. *Câriye*, carî hesap dediğimiz gibi, yâni devam eden demek. *Sadaka-i câriye* ne demek? Adam çeşme yaptırmış sadaka olarak, hayır olarak, çeşmenin suyu akıyor. Haaa, carî, akmakta devam devam, ediyor hayrı. Ondan istifade edildikçe, o çeşmeyi yaptırana sevap yazılıyor. Akıyor, istifade ediliyor. Kuşlar bile içse sevap yazılacak, inekler bile “Möö!..” dese, gelse içse, sevap yazılır; kuzular içse, sevap yazılır adama... Neden? Birisine bir istifade, bir sadaka devam ediyor yâni.

Veyahut köprü yaptırmış, üstünden geçiliyor. Öyle köprüler var ki, seller beton köprüleri götürüyor, o köprü duruyor. Ankara'daydık biz, bir sel geldi bir yağmur yağdı, bir yağmur yağdı; daha önce birkaç sefer de olmuş, ölenler filan olmuş; onlar ayrı...

Benim gördüğüm o selde İznik'teki Karayolları köprüsünü karton gibi şöyle almış atmıştı, böyle. Köprü beton köprü, betonarme köprü; üstünden Tırların kamyonların geçtiği, Karayollarının yaptırdığı demirli betonarme köprüyü böyle sel gelmiş kaldırmış, yâni buradan üstünden geçiliyor ya.. Burasını böyle yana getirmiş, köprüyü devirmiş atmış sel. E olur, sel kuvvetli olunca böyle yapar ama; aynı köprünün yanında Osmanlıların yaptığı köprü duruyordu; biz ondan geçtik de öyle gittik evimize...

Osmanlının köprüsü orada duruyor, Kara Yolları'nın yaptırmış olduğu betonarme köprüyü sel savurmuş atmış. Bunu neden anlatıyoruz? Köprü yaptırmış adam, üstünden geçiliyor; geçildikçe sevap kazanır, geçildikçe o köprüyü

yaptırana sevap yazılır. Neden? Hadi bakalım o köprü olmasaydı da, sen o sudan geçseydin görseydim ben seni? Geçemezdin ki, sel aparır, götürürdü. Sevap... Cami yaptırmış, içinde namaz kılındıkça sevap kazanır. Hastahane yaptırmış, sevap kazanır.

Benim çok sevdiğim, hayran kaldığım kadınlardan, valide sultanlardan birisi Bezm-i Âlem Vâlîde Sultan. İstanbul'un Terkos suyunu o getirtmiş, mübarek; kazanca bak!.. Yâni Terkos suyunu o getirtmiş, Terkos suyundan istifade edildikçe, o sultan hanıma gidiyor sevaplar... Guraba Hastahanesi'ni fakirlere bakılsın diye o tesis etmiş, çalışıyor Guraba Hastahanesi; hastalar gelip tedavi oldukça sevap kazanıyor. Şunu yapmış, bunu yapmış; bir sürü hayrı var. Yâni ömrünü, varını, kârını, parasını, Bezm-i âlem Valide Sultan cennette ne sevaplar kazanıyor.. Hayran olduğum insanlardan biri yâni, çok sevdiğim hayran kaldığım insanlardan birisi. Camisi var, tabii aynı zamanda bir çok hayratı var, uzun bir liste... Çok akıllı bir kadınmış yâni.

2. (Ev ilmin yüntefeu bihî) İstifade edilen bir ilim geriye bırakmışsa ölen kimse, onun defteri dürülmez, sevap kazanması devam eder.

Kim gibi meselâ? Alimlerden bir alim gibi, İmam-ı Gazâlî gibi.

Şimdi biz bugün İmam-ı Gazâlî'nin kitaplarını okuyor muyuz? Okuyoruz. Ben kamptaki odama bile getirdim. Mehmet Ali Hoca'ya rica ettim, *İhyâ-i Ulûm*'u getirdik, nah bu kadar, dört cilt... E, kitabını okudukça sahibine, İmam-ı

Gazâlî'ye sevap gidiyor. Ben burda size İmam-ı Gazâlî'den bir şey anlattım mı? Anlattım. Çünkü hadis-i şeriflerin bir kısmını İmam-ı Gazâlî'den okuyup anlattım size; binâen aleyh, ona sevap gidiyor.

Faydalanılan bir ilim bıraktığı için sevap kazanmaya devam ediyor İmam-ı Gazâlî. Kimin evinde İmam-ı Gazâlî'nin kitabı varsa, kim açıp onu okuyorsa, okudukça İmam-ı Gazâlî'nin defterine melekler sevapları yazıp duruyorlar. Adam öldü gitti, ama sevabı devam ediyor. Asırlardır devam ediyor. Beşinci Hicrî Asır'da vefat etmiş, milâdî 1111 senesinde vefat etmiş, (Hepsi kalmıyor hatırımda ama, kritik bir rakam olduğu için hatırımda kaldı.) $1994-1111=883$ senedir kitapları okunuyor ve sevap kazanmaya devam ediyor.

İstifade edilen eser bırakanların defteri dürülmez, sevap kazanmaya devam eder,

3. (*Ev veledün sâlihun yed'û lehû*) “Salih bir evlat yetiştirmiş de bırakmışsa arkasından; onun da defteri dürülmez, o da sevap kazanmaya devam eder.” Büyür işte, hem dünya sermayesi hayırlı evlat, hem de ahiret sermayesi...

E, sen şimdi istemez misin kendi kazandığından kat kat fazlası hâlâ devam etsin, sen kabirdeyken senin kabrine sevaplar gelsin? İster herkes. Onun için, evlâdımızı iyi yetiştireceğiz; iyi yetiştirirken hem dinlerini öğreteceğiz, hem dünyalarını öğreteceğiz.

Şimdi bana arkadaş soruyor:

“—Çocuğumuzu şu okula mı göndereyim, buraya mı göndereyim?”

Nerede dindarlığı sağlam kalabiliyorsa, oraya göndereceksin. Dindarlığının bozulduğu yere çocuğu kolej de olsa gönderemezsin, çok yüksek bir okul da olsa gönderemezsin; çünkü dindarlık daha önemli! Çünkü dindarlığını kaybetti mi ahireti mahvolacak, ebedî hüsrana uğrayacak, cehenneme gidecek, yanacak.

Onun için, çocuğun dindarlığı çok önemli! Ve biz çocuklarımızı hem dindar, hem çağdaş yetiştirmek zorundayız. Bizim işimiz zor, iki misli çalışmak zorundayız. Hem bu Avustralyalılar kadar, *Aussie*'ler kadar bilgili yetiştireceğiz, hem de sahabe-i kiram zamanındaki müslüman gibi sağlam müslüman yetiştireceğiz; iki işi birden yapacağız. Olmayacak bir şey değil. Olduğu zaman çok güzel olur ama, zor bir şey ama, tabii bunu yapacağız; zor da olsa zorluğa göğüs gereceğiz.

Peygamber SAS Efendimiz'in çalışmaları kolay mıydı? Savaşlar kolay mı, fetihler kolay mı? Anadolu'yu fethetmişler, Kafkasları fethetmişler, Balkanları fethetmişler, Orta Asya'yı fethetmişler, her tarafa yayılmışlar. Bunu yapacağız. Onun için çocuklarımıza eğitim vermeyi de bir kârlı iş olarak hatırlatıyorum size...

f. Mesleğimizde İlerleme Çalışması

İkinci husus; kendi mesleğimizde ilerleme çalışması yapacağız, yapacaksınız. Ben şimdi kendi mesleğimde meselâ; benim mesleğim neydi? Edebiyat Fakültesi'nin Arap-Fars Filolojisi'nde okudum. Bu mesleğin en son noktası neresiyse, oraya kadar gittim şahsen;

asistan oldum, doçent oldum, profesör oldum, doçentler, profesörler yetiştirdim vs. Mesleğimde ilerledim. Siz de mesleğinizde mevcut durumda kalmağa razı olmayacaksınız.

“—Ben işçiyim...”

İşçilikten kurtulacaksınız, patron olacaksınız! Vasıfsız işçi olmaktan kendinizi kurtaracaksınız, mütehassıs olacaksınız; adam size yalvaracak.

Benim ihvanım var şimdi bir şehirde, adını söylemeyeyim de zarara uğramasın zavallı. Amerika’da dokuz sene tahsil gördü, bir tane; dünyada bir tane, süper! Sakallı, üniversitede doçentlik yapıyor, kimse sakalını kes diyemiyor. Hadi bakalım at! Atarsa, üniversitenin o bölümü yaya kalacak, mecbur, “Gık” diyemiyor.

Dekan bir şey diyemiyor, rektör bir şey diyemiyor. Su gibi İngilizcesi var, dağ gibi bilgisi var, çok güzel ahlâkı var, güzel de derviş... Dervişliği de çok güzel, hâli de güzel, sevimli, güzel de sakalı var... Bak, öyle olacak; yâni vazgeçilmez insan olacağız.

Adam bizi sevmiyor, müslüman diye dışlamağa çalışıyor; dışlayamayacak. “Ben bunu dışlasam, atarsam, işim aksar!” diyecek. Mütehassıs olacağız, yâni mesleğimizde bir tane olacağız, tek olacağız.

Demin söylemiştim ya: Bir genel dergileri okuyacaksınız, bir de hepiniz mesleki dergileri okuyacaksınız, çağdaş mesleğinizle ilgili bilgileri alacaksınız. En yeni bilgiler dergilerdedir. Bakın şimdi iki tane karşımızda video var: Birisi avuç içi kadar, birisi öküz kafası kadar... Belki daha

küçüğü de çıkacak, bir zaman gelecek daha modern çıkacak. (Biz onları bekliyoruz, onun için almıyoruz, güzeli çıkacak diye.) E, şimdi bu bir gelişme...

En yeni gelişmeler meslekî mecmualarda okunur, kitaplara giren bilgiler eskimiştir. Bunun altını çizerek bir daha söylüyorum: *Kitaplardaki bilgilerin hepsi, kitap basılır basılmaz bayatlar, eskir.* Çünkü o kitabın yazılması için bir zaman geçmiştir, basılması için de bir zaman geçmiştir; üç ay, beş ay, altı ay, sekiz ay... Bayatlamıştır, bilgiler eskidir, genel bilgilerdir. En yeni bilgiler meslekî mecmualardadır. Mimarsan, mimarlık mecmualarını takip edeceksin. Elektrik mühendisiysen, elektrik mecmualarını takip edeceksin. Eğer doktorsan, en son tıp mecmuasını takip edeceksin. Eczacıysan, en son ilaçları takip edeceksin.

Bizim iftihar ettiğimiz bir durum, bizim öğrenci ihvanımızdan çocuklar var, birinci oldular şimdi... Tıp'ta uzmanlık sınavları açılıyor Türkiye çapında, imtihana giriliyor, imtihanla alınıyor; ihtisas yapacak, uzman olacak kimseler. Bizim ihvanımızdan çocuk, gazetelere geçti adı; şimdiye kadar o imtihanlara girmiş olan insanlar arasında da, bütün yarışmacıların, içinde en yüksek puanı aldı. İki türlü şampiyonluk kazandı:

1. Bu devrede birinci oldu.
2. Bütün devrelerdeki birincileri de geçti, orda da şampiyon oldu.

E, şimdi bu güzel bir şey.

Bizim tıbbiyeden bir talebemize, yine

ihvanımızdan birisine hocası sormuş:

“—Şöyle bir hasta sana gelse, nasıl tedavi edersin?”

O da başlamış tedavi şeklini anlatmağa. Profesör karşısındaki, kaşlarını çatmış, somurtmuş:

“—Ben derste böyle bir şey anlatmadım!” demiş.

Profesör, azarlamış yâni bizim öğrenciyi: “Ben derste böyle bir şey anlatmadım!” demiş. Çocuk demiş ki:

“—Sayın hocam, siz anlatmadınız ama, bu hastalığın en son, en modern tedavi şekli budur.” demiş.

Profesörün Amerika’dan gelmiş doçenti varmış yanında, o da demiş ki:

“—Sayın hocam, evet bu gencin dediği doğru, Amerika’da en son böyle tedavi ediliyor.”

Gördün mü talebeyi? Profesörü geçti. Neden geçti? En son yayınları takip etti, ötekisi eski bilgilerle kaldı; onun için öğrenci profesörü geçti. Böyle olacağız, biz bunu teşvik ediyoruz. Sadece burada demiyoruz, biz bütün öğrencilerimize, ihvanımıza diyoruz ki: “Mesleğinde en yüksek olacaksın; önce üniversiteye git, yüksel!” diyoruz. Onun sonucunda tabii bunlar böyle imtihanlara hırslı giriyorlar çalışıyorlar, Allah’ın lütfuyla, ihsanıyla el-hamdü lillâh kazanıyorlar. Siz de öyle olacaksınız.

“—Ben Avustralya’ya işçi geldim, Ford fabrikasında boya kısmında pis-tıss boyaları sıkarken, arabaları boyarken zehirleniyorum, yoğurt yi-

yerek sıhhatimi kaybederek çalışıyorum.”

Bu böyle devam etmeyecek, kurtaracaksın kendini!.. Adamlar senin bilmemenden istifade ederek, Avustralyalıların girmediği mesleklere seni soktular; sen orada sıhhatini kaybettin, ciğerin rahatsız oldu, belin rahatsız oldu, ayağın rahatsız oldu, bilmem ne... Ha, bu böyle devam etmeyecek. Gözünü açacaksın, sen çekmişsen bile çocuğun çekmeyecek; çocuğun iyi bir şekilde yetişecek, bu çok önemli.

Birtane olacağız, mesleğimizde. Çeşitli ilimlerde ve teknolojide mutlaka başkalarından daha ileride olacağız ve geçeceğiz hepsini... Bugün İslâm Alemi'nin Kafkasya'da, Balkanlar'da, Hindistan'da, Keşmir'de, Afrika'da, Somali'de ve sâirede çektiği teknolojik geriliğin cezasıdır. Teknolojik yönden geri olmanın cezasını çekiyor bugün... Dininin yanlış olmasından değil, teknolojik yönden geri olmasını cezasını çekiyor. Karşısındaki adam putperest Japon, Güneş'e tapıyor; bizimki Allah'ı biliyor ama teknolojik yönden geri, zarar ediyor.

Bizim ecdadımız böyle yapmadılar, bizim ecdadımız en son teknolojiyi yakaladılar ve teknolojide birinci oldular ve icatçı oldular. Fatih Sultan Mehmed Han –cennetmekân, *aleyhi'r rahmeti ve'l-gufrân*– sekiz lisan bilirmiş. Rumca bilirmiş, Latince bilirmiş, Arapça, Farsça bilirmiş, Türkçe bilirmiş vs. Sekiz lisan bilirmiş. Delikanlı padişahı gördün mü, yirmi iki yaşındaki padişah...

İstanbul'un surları yüksek, surların arkasında

düşman saklanıyor, gelen, muhasara eden İstanbul'u fethedemiyor. Surları aşır, surların arkasındaki mevzileri bombalayacak havan topu icad etti Fatih Sultan Mehmed; çağının teknolojisini aştı. Halen ordu kullanıyor havan topunu... Tabii.

Sonra ne yaptı? Boğazın bu tarafına Yıldırım Beyazıt Han bir kale yaptırmıştı, Anadolu Hisarı diye... Fatih Sultan Mehmed karşı tarafına, "Buradan düşman Tuna'dan, Karadeniz'den yardım alabilir, bunu yenmem zor olabilir." diye bir kale daha yaptı. Üç ayda yaptı kaleyi... Yâni, otuz yılda yapamaz şimdiki teknoloji. Her bir burcunun yapılmasını bir paşaya havale etti. Bu bitecek çar-çabuk dedi, üç ayda oraya koskoca Rumeli Hisarı'nı yaptırdı. Hıza bak, plana bak, programa bak...

Oradan bir iki gemi geçmek istedi, ihtar etti geçmeyin diye... Gemiler dinlemediler, bir top attı batırdı gemiyi. Anladılar ki söz dinlemek zorundayız, geçerse olmuyor. Boğazı kesti, hisarın adı: *Boğaz Kesen Hisar*'dır. Boğazı kesiyor, İstanbul Boğazı'nın yolunu kesiyor, gemilerin yolunu kesiyor.

Aynı şeyi Çanakkale'de yaptı. Çanakkale bizim memleketimiz. Çanakkale'de Fatih Sultan Mehmed'in yaptığı kale vardır, Anadolu tarafında... Karşı tarafında da Kilit Bahir kalesi vardır. *Kilit Bahir* ne demek? Kilid-i Bahr, denizi kilitleyen demek. Trak, hadi bakalım geç bu tarafa geçebilirsen, kapısı kilitlendi. Kilit bahir, denizin kilidi demek. İki tarafa kale yaptı, oradan da düşman geçemeyecek duruma

geldi.

Fatih Sultan Mehmed yaptırmış; bilmiyordum ben, ziyaret ettim. Yâhu mübarek neler düşünmüş! Kafasına koymuş, İstanbul'u alacağım diye. Neden kafasına koymuş?

Peygamber SAS buyuruyor ki:³

لَتُفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ فَلْنِعْمَ الْأَمِيرُ أَمِيرُهَا
وَلْنِعْمَ الْجَيْشُ ذَلِكَ الْجَيْشُ

(حم. طب. ك. عن بشر الغنوي)

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) “Kostantiniyye mutlaka, kesin olarak fetholunacaktır. (*Feleni'me'l-emîri emîruhâ*) Onu fetheden komutan ne güzel komutandır, (*ve leni'mi'l-ceyşi zâlike'l-ceyş*) onu fetheden asker ne güzel askerdir.” Kostantiniyye şehri, yâni Konstantin'in yaptığı şehir demek. *Pol* veya *polis*, şehir demek. “Bu İstanbul şehrini müslümanlar mutlaka fethedecek!” dedi Peygamber Efendimiz. Kaç asır önce? Dokuz asır önce... İstanbul mutlaka fetholunacak dedi. Nerden dedi? Medine'den dedi. O zaman, Peygamber Efendimiz böyle dediği zaman Suriye bile müslümanların elin-

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.335, no:18977; Taberânî, *Mu'cemü'lKebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.34; Abdullah ibn-i Bişr el-Ganevî, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.252, no:38462; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.323, no:10384; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.339, no:18311.

de değildi, Suriye 'de bile Gassânî hükümeti vardı, Bizans'a tabî idi oraları. “Şam fethedilecek!” demiyor, “Halep fethedilecek!” demiyor; Peygamberimizin mucizesine bak, hedefe bak! Yâni dese dese, Medine'deki insan der ki: “Tebük de fetholunacak!” der, “Kahire fetholunacak!” der; öyle demiyor. “Konstantiniyye mutlaka fetholunacaktır. (*Ve leni'me'l-emîrû emîrühâ*) Ne iyi emirdir onu fetheden emir! Bu fethi yapacak olan, o şehri fethedecek olan komutan ne iyi komutandır; (*ve leni'me'l-ceyşü zâlike'l-ceyş*) onu fetheden ordu ne mübarek ordudur, ne iyi ordudur.” buyuruyor. Nasıl buyurdu Peygamber Efendimiz bunu? Allah bildirdi de öyle buyurdu. Allah-u Teâlâ Hazretleri teselli verdi ona... Peygamber Efendimiz hendek kazmağa sahabesiyle beraber girişti, bir taş çıktı kimse kıramadı. Peygamber Efendimiz kazmayı eline aldı, taşa bir indirince Peygamberlik gücüyle, maneviyat gücüyle; taş parça parça oldu. Bir kıvılcım çıktı böyle, ortalığı aydınlık yaptı.. O zaman Peygamber SAS'e, Kistrâ'nın, Kayser'in saraylarının müslümanların eline geçeceğini Allah müjdeledi:

“—Ey Rasûlüm, mahzun olma, üzülme, bu Kureyşin ordu gönderdiğine aldırma, tasalanma! Bu Kureyş ne ki, sen bunları yeneceksin. Arabistan'da İslâm hakim olacak da, Sâsânî İmparatorluğu'nu bile parçalayacaksın! Bizans İmparatorluğu'nu bile yıkacak senin müslüman ümmetin!” diye müjdeyi o zaman aldı Peygamber Efendimiz.

Müjde o zaman, tam sıkışık olduğu zaman geldi.

Aç, yiyecekleri yok, savunmak zorundalar, hendek kazıyorlar. Orda çok mucizeler var. Yâni, neyi anlatayım size buralarda, böyle kısa zaman içinde?..

Sahabeden birisi eve geliyor, hanımına diyor ki: “Peygamber Efendimiz aç, sıcakta bir şey yemediler, açlıktan kıvranıyorlar; bir taraftan düşman işte geçemesin diye hendek kazıyorlar. Biraz yemek hazırlayalım da Rasûlüllah’ı bari çağıralım, aç kalmasın!” diyor. Bir oğlak kesiyorlar, hazırlık yapıyorlar.

O sahabe geldi Peygamber SAS Efendimiz’e:

“—Yâ Rasûlallah! Bizim evde küçük bir hazırlık yaptık, işte on kişiye kadar yeter. Efendim buyurun, yemeği bizde yiyelim!” dedi.

Peygamber Efendimiz de bütün ashaba dedi ki:

“—Kardeşiniz yemek hazırlamış, buyurun yemeğe gidelim!” O sahabe şaşırды, dosdoğru eve koştu:

“—Gördün mü başımıza geleni?” dedi hanımına
“—Ne oldu?..”

“—Peygamber Efendimiz bütün ashabı çağırды. Ben on kişi dedim, bütün ashabı yemeğe çağırды. Gördün mü şimdi başımıza gelenleri, ne yapacağız şimdi?” dedi.

Kıtlık, yâni kolay değil. Hani yüzlerce insanı doyurmak bugün bile bir meseledir, kaç gün hazırlanmak gerekir. Kadın akıllı, bir soru sordu dedi ki:

“—Efendi, yemeğin kaç kişilik olduğunu Rasû-

lüllaha söyledin mi sen?”

“–Söyledim.”

“–Ne dedin?”

“–On kişilik kadar yemek hazırladık, yâ Rasûlallah, buyur!” dedim.

“–O zaman tasalanma!” dedi.

Kadın akıllı, görüyorsunuz mâşâallah. Peygamber SAS Efendimiz geldi. Biliyor vaziyeti Peygamber SAS, Allah şefaatine erdirdin. Dedi ki:

“–Tencerenin kapağını açmayın, tandırın kapağı kapalı dursun. Dışardan onar onar gelenleri çağırın!” dedi

Kendisi geçti başına tevziatın, ekmeğin üstüne tencereden katığı kendisi koydu, onar onar gelenlere ikram etti; yediler çıktılar, yediler çıktılar... Üç yüz küsür insan. Peygamber, Allah'ın Rasûlü, Allah'ın sevgili kulu... Yâni bu işler böyle.

Şimdi Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hazretleri'nin bir menkabesini hatırlattı bu bana: Salona misafirler dolmuşlar, kalabalık... Salonu vardı caminin, buranın şöyle üçte biri kadar kocaman salon. Kalabalık girmiş içeriye. Şöyle avuç kadar bir şekerlik var; bizim ihvandan birisine de, Hocamız şekerliği vermiş, ‘Al misafirlere ikram et!’ demiş. Geldiler ya, misafire misafir şekeri ikram ediyor.

“Şimdi ben bir şekerliğe baktım, bir kalabalığa baktım, bir Hocamızın yüzüne baktım. ‘Yâni bu kadar şeker hangisine yetecek bunların?’ dedim.” diyor, kendisi anlatıyor bana... “Neyse

bittiği yere kadar dağıtırım, ondan sonrakilere de ne yapalım bitti deriz.” demiş, dağıtmağa başlamış, unutmuş ama. Herkese vermiş, vereceği şahısların hepsi şekeri alıp bittiği zaman; o zaman aklı başına gelmiş: “Aaa, hâlâ şeker duruyor içinde. Küçük şekerlikte hâlâ şeker duruyor, o zaman aklı başına gelmiş. Bu kadar da şeker kaldı, bu küçük şekerlikten herkes şeker de aldı, hâlâ da içinde şeker duruyor.” Bir şekere bakmış, bir Hocamızın yüzüne bakmış. Hocamız kaşları çatmış böyle... “Sus, sırrı faş etme!” diye böyle bir kaş çatmış. Almış getirmiş tabağı koymuş.

Şimdi, “İstanbul fetholunacaktır; ne iyi ordudur o ordu, ne iyi komutandır o komutan!” dediği için, herkes o medhe mazhar olmak için oralara gittiler çarpıştılar da; nihayet Fatih Sultan Mehmed’e nasib oldu. O aşk ile çalışıyor, yâni imanla çalışıyor, top döktürtüyor, icad yaptırtıyor, dil öğrettiriyor; o aşk ile, o şevk ile çalışıyor.

Onun için, meslekte ilerlemek bizim dini inancımızın bir parçasıdır muhterem kardeşlerim! Hepiniz pırlanta gibi tek parmakla gösterilen mütehassıs olacaksınız. Sahanızda, kendi çalıştığınız sahada bir tane olacaksınız. Bu bizim dinimizin gereğidir, oyuncak değildir.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Allah-u Teâlâ Hazretleri kim bir işi yaparsa, yaptığı işi güzel yapmasını sever.” Güzel yapacak, en güzel yapacak.

Hattâ diyor ki: “Kurban keserken bile işin

güzel yapılmasına dikkat edin, bıçağınız kör olmasın!” Onun için, Kurban bayramı gelmeden önce bileyciler dolaşır sokaklarda. Bıçaklar bilenir, her şey hazırlanır jilet gibi. Yâni işi güzel yapmak, yaptığı işi güzel yapmak önemli muhterem kardeşlerim, buna çok dikkat edeceksiniz!

g. Sağlığa Dikkat

Sonra, sağlığa çok dikkat edeceksiniz. Çünkü, “Bu beden sana Allah’ın emanetidir.” diyor Peygamber Efendimiz. Bu beden senin değil, bu vücut, bu mide, bu ayak, bu ciğer... neyse; bunlar kimin? Allah’ın! Sen nesin, necisin? Sen bunların başında bekçisin ve emanetçisin. Bu vücuda güzel bakmak senin vazifen. Bu arabayı formunda tutmak, aküsüne bakmak, lastiğine bakmak, yağına bakmak her şeyine bakmak nasıl senin vazifense; bu vücuda güzel bakmak da senin vazifen!

Onun için, sen bu vücudu tahrip edemezsin. İntihar etme hakkı yok, müslümanlıkta, intihar etmek yok, edemez. Çünkü emanettir, emaneti kollamakla vazifelidir.

Onun için, dünyanın en zavallı, perişan insanları olduğu halde halkımız; mahrumiyet içinde, su yoktur köylerinde, sırtında taşır getirir; yiyecek yoktur, içecek yoktur, katık yoktur, et yoktur, ayda bir et görür. Öyle değil midir köylümüz? Mahrumiyet içinde... Ama intihar olaylarının istatistiklere göre en az olduğu ülke, Türkiye...

İsveç buna mukabil sosyal adaletin devlet gücüyle tahakkuk ettirildiği ülke. Herkesin

maaşı var, çalışmasa bile maaş alıyor. Herkesin sağlık işleri halledilmiş; hastahanesi, ilacı, her şey bedava... Okutulması ve saire devlete ait. Yediği önünde, yemediği ardında, her şeyi hazır; dünyada en çok intihar olan ülkelerden birisi İsveç’miş. Cinsel bakımdan çok serbestlik var; en en çok cinsel suçların işlendiği ülke İsveç’miş. E niye suç işliyorsun, her şey serbest?.. Olmuyor işte, İslâm’ın insanlara kazandırdığı güzellikler var. Bu vücut bir emanettir, bunun korunması senin vazifen; buna da gayret sarf edeceksiniz.

Onun için bizim bir *Hakyol*, *İlksav* vakfımız var, bir de *Sağlık Vakfı*’mız var. Biz kadınlarımızı erkeklerimizi başkasının insafına terk etmiyoruz; kendi doktorlarımızda muayene ettiriyoruz.

Bir doktora birisi gitmiş de, bizim tanıdıklardan birisi anlatıyor: Gitmiş, gitmiş, gitmiş senelerce... Eee, ne paralar yedirmiş ama bir şey yok. Sonra demiş ki:

“—Yâhu ben senin bu hastalığının bir de şöyle tarafı olduğunu tahmin ediyorum, seni bir tanıdığım bir profesör dostum var, ona göndereyim!” demiş.

Bir kağıt yazmış, kapatmış zarfı vermiş eline, o doktora göndermiş. Şeytan dürtmüş, aç şu zarfı, oku içinde ne yazıyor diye. Kapalı ya zarf, açmış ki:

“—Sayın hocam! Ben bu adamı yoldum şimdiye kadar yolabildiğim kadar; bundan sonra size gönderiyorum, biraz da siz yolun bu kazı!” diyor gönderdiği profesöre...

Böyle tıp anlayışı mı olur, böyle tedavi mi

olur? Kadın, doğum yapmak için Süleymaniye Doğum Hastahanesi'ne gidiyor yıllarca önce; başörtüsünü alıyor. Yahu kadının derdi var, çocuk doğacak, sancı içinde kıvranıyor. Yâni başka hiç senin işin kalmadı mı, senin başka işin yok mu başhekim olarak? Başından başörtüsünü alıyor.

Onun için kendi hastamızı mü'min, müslüman, mütedeyyin, dürüst insanlara, doktorlara teslim edeceğiz. Bu bir mühim çalışma. Bizim şimdi, *kadın-doğum hastahanesi* yaptık Yeşilköy'de, Yenibosna'da böyle hava alanından görülen yerde... Orayı yaptıran kardeşlerimizden, yaptırımında arsayı veren kardeşimiz hastalanmış. Demişler ki buranın doktorları, Türkiye'nin doktorları:

“—Sen kansersin, öleceksin üç ay içinde!..” demişler.

O da tutuşmuş paçaları, dosdoğru Londra'ya gitmiş, muayene olmuş.

“—Nedir hastalığım?

“—Mühim değil, geçer. Şu ilaçları al!” demiş doktor.

“—Yok doktor, saklama benden!” demiş. Rahmetli bir oğlu vardı İngilizcesi filan iyiydi, o götürmüştü. “Saklama benden yâni ben bileyim, kötü bir hastalıksa!” demiş.

“—Yok yâhu, ne kötü hastalığı? Bu olağan bir hastalık, işte şu ilaçla geçer.” demiş.

“—Doktor, ben Türkiye'de muayene oldum, sen kanser olmuşsun üç aylık ömrün kaldı dediler

bana...”

“—Yok yâhu! Sen kansersen ben de meslekten istifa ederim!” demiş, şöyledir böyledir demiş, garanti vermiş; adam hâlâ yaşıyor.

Sıhhat önemli, sağlık hizmetlerine onun için biz önem veriyoruz. Tabii neden? Sağlam beden olacak, huzurlu ruh olacak, sıhhatli olacak; vücudumuz her bakımdan sağlam olacak. Hasta oldu mu insan namaza kalkamıyor, tesbihini çekemiyor, ibadetini sağlam yapamıyor; sağlam olacak yâni.

Sonra, hangi bilgileri alacağımızı sıralıyoruz da, kendimizi savunma korunma ve düşmanımızı yenmek için gerekli bilgi alet ve teşkilatları da kurmamız gerekiyor. Yâni bu da yapmamız gereken çalışmaların bir parçası. Neden? Kur’an emrettiği için. Kur’an-ı Kerim’de Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

(النفال: ٦٠)

(*Ve eiddû lehüm mesteta’tüm min kuvveh*)
[Düşmanlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın!] (Enfal, 8/60) Yâni kuvvet, güç, teşkilat, alet, cihaz, silah ve sâire bakımından düşmanı yenmek için neler yapılacaksa, yapabildiğiniz şeyleri yapın!

Neden? Bunları yapmazsan düşman saldırıyor. Zayıf görüyor saldırıyor, facialar oluyor, mallar gidiyor, mülkler gidiyor, ırzlar , namuslar pâyimâl oluyor, çoluk çocuk perişan oluyor,

yağmalanıyor. Onun için, bu gibi çalışmalarını da sıhhatliken, afiyetteyken, elde imkân varken biz yapmaya önem veriyoruz ve bunu hayatımızın, çalışmalarımızın bir parçası olarak görüyoruz.

Onun için, meselâ bizim yayınlarımız arasında sivil savunma kitabı vardır, neşretmişizdir. Doktor Metin kardeşimiz hazırlamıştır, böyle iki parmak kalınlığında... Yakın mücadele vasıtaları, silah vs. konusunda çalışmalarımız vardır.

İlk defa biz kurduk teşkilat olarak *Sav-Market* diye, silah ve av malzemeleri marketi diye. Neden? Yâni hiç olmazsa bir av tüfeği olsun elinde müslümanın... Tuttuk Isparta'nın Kovada Gölü kenarında çadırlı kamp yaptık. Beş yıldızlı otellerden ihvanımızı götürdük dağın başında çadırlı kampa... Niye? Alışsın biraz hayatın çeşitli hallerine, Hanya'yı da bilsin Konya'yı da bilsin diye... Yâni, iki tarafı da bilsin, öğrensin. Bakalım çadırda ne yapacak, bakalım dağ başında ne yapacak?

Oraya izci başı kimseleri getirdik, izci başı kimseler bizim kampiyerlere ders verdi; ben de oturdum dinledim. İpi ağaca astık, ipe tırmanma tecrübesi yaptık. Nasıl tırmanacak, nasıl inecek? Elinde kibrit yokken nasıl ateş yapacak? Yanında gıda yokken karnını nasıl doyuracak, bilmem ne... Bunların hepsi lâzım.

Bakın burada yüzme bir mecburi ders, her öğrenciye öğretiliyor, ikmale kalıyor, sınıfta kalıyor. Onun için bunları da öğreneceğiz, öğren-

memiz gereken bilgiler. Bu bilgileri Allah rızası için öğrenince, bunlarda da sevap var. Bunlar sevapsız değil yâni, bunlarda da sevap var.

h. Güzellik Tarafımız Olacak

Sonra, sonuncu olarak söylüyorum, kısa kesmek için: Güzel hünerlere ve sanatlara da sahip olacağız, güzellik tarafımız da olacak. Yâni güzelliği sevmek, güzelliği üretmek, güzelliğe sahip olmak tarafımız da olacak! Estetik diyoruz buna. Bizim çalışmalarımızın bir teknik boyutu var, bir dînî boyutu var, bir de estetik boyutu var... Yâni çalışmalarımızda estetik de olacak, güzel olacak.

Niye biz eğitimi burada yapıyoruz? Estetik boyutumuz dolayısıyla, estetik prensibi dolayısıyla. Eğitimi güzel bir yerde yapacağız, herkes rahat edecek. Rahat bir koltukta oturacak, terlemeyecek. Bizim İskenderpaşa Camii'nde bizim vaazlar olduğu zaman, ben de ter döküyorum, dinleyenler de ter döküyor. İskenderpaşa'yı sekiz misli büyüttüğümüz halde, yetmiyor. Şimdi Çamlıca'da yeni tesis kuracağız, başka yerde tesisler yapacağız, rahatlığı sağlayacağız. Ama burada rahat oturuyorsunuz. Yâni ayağınız, oturduğunuz yer acımıyor, sırtınız acımıyor, rahat dinliyorsunuz filan. Bunları sağlayacağız.

Estetik tarafı var işin, güzel. Burada oturunca insan; oh, elhamdü lillâh!.. Masanın başına oturuyorum, bakıyorum karşımda çamlar, önümde dere, uçuşan kuşlar, çayır çimen... İnsanın şair olacağı geliyor, şiir yazacağı geliyor. Güzel tamam, böyle eğitime can kurban, bu

kaymaklı kadayıf gibi bir şey... Yâni sıkışık, medrese odalarında mum ışığını yakıp da ilim öğreneneğiz diye çalışmış eski büyüklerimiz. E bizim şu halimize bak: Bir elimiz yağda, bir elimiz balda... Bir onu yala, bir onu yala, afiyet olsun.

Hüsn-ü hat öğreneneğiz, güzel yazı. Dün kırk hadisi yazmış arkadaşlarımız, Allah razı olsun. Tabii meselâ hüsn-ü hat çalışması olsaydı kardeşlerimizde, döktürürlerdi böyle... Altın dokuma gibi güzel bir şey olurdu. Güzel yazı olacak, tezhib olacak, süsleme sanatları olacak; musiki olacak, musiki bilgisi olacak, ilâhiler olacak.

Bir ilâhi bazen bir çocuğa, aylarca yıllarca yapılan eğitimin vereceği bilgiyi veriyor, bir tane ilâhi yetiyor. Çok güzel ilahiler var. Yunus'un bir ilâhisi var meselâ, diyor ki: “*Yunus sen bu dünyaya niye geldin?*” diye bir soru soruyor. Yunus niye geldi, ben niye geldim? Bu dünyaya niye geldik biz?

Yunus sen bu dünyaya niye geldin,

Gece gündüz Hakk'ı zikretsin dilin,

Evlîyâyâ uğramaz ise yolun,

Göçtü kervan, kaldın dağlar başında!

Eğer bunları yapmazsan, dağ başında yaya kalmış gibi olursun. E, bir bilgi. Ne diyor başka bir şiirinde:

Mal sahibi, mülk sahibi, Hani bunun ilk sahibi?

Söylediği söze bak: “Mal sahibi, mülk sahibi!” tamam biraz şişiyor insan, böbürleniyor. “Hani

bunun ilk sahibi?” Senden önceki sahibi nerde? Kara toprağın altında. Hani bu konağın eski sahibi, yaptıran? Ondan sonra da söyleyeceğini söylüyor:

Mal da yalan, mülk de yalan, Var biraz da sen oyalan!

İnanmazsan git hadi bakalım, sen de oyalan, sende başına belâyı al, ahirette hesabını ver! Mal da yalan mülk de yalan, var biraz da sen oyalan! Nedir ki doğru olan, yalan olmayan? Ahireti kazanacak işler, sevaplı işler, saydığımız işler... Bak bir çeşme yapıyor, asırlardır sevap kazanıyor. Bir kitap yazıyor, asırlardır sevap kazanıyor. Yalan olmayan şeyleri, güzel olan şeyleri yapmak lâzım. Onları anlatmağa çalışıyoruz.

İşte ilâhiler güzel. Tabii bir ezan okuyor adam, “Yâhu çok güzel okudu. Gireyim de şurada bir abdest alayım, namaz kılayım!” diyor; var böyleleri. Müezzin güzel ezan okudu diye, minibüs kuyruğunda tam bineceği sırada, kuyruktan ayrılıp, abdest alıp, namaz kılan var. “Çok güzel okudu, dayanamadım.” diyor. Yâni sesin güzelliği etkiliyor.

Cuma salâsı var, ezan var, kamet var, Kur’an-ı Kerim var... vs.

Sonra hitabet sanatını, güzel konuşmayı öğreneceğiz. Kitabet sanatını, güzel yazmayı öğreneceğiz, güzel yazacağız. Rahmetli Muammer Dolmacı şöyle bir mektup yazmıştı Hocamız’a... Şöyle bir koca kağıdın şu kadarını yazmış, ortalamış; güzel, inci gibi bir yazıyla yazmış. Hoca-

mız okudu. Rahmetli Muammer Dolmacı, rahmetli Hocamız'a yazmış: Ellerinizden öperim, vs. Yâni böyle bir mektup ama, "Al da oku!" dedi bana Hocamız. Yâni demek istedi ki: "Bak gör, ne edepli, ne kadar güzel yazmış."

Hakikaten çok çok böyle altı yedi satırla, sekiz on cümleyle duygularını o kadar güzel ifade etmiş ki, Hocamız çok beğendi, bak oku dedi. İşte mektup böyle yazılıyor yâni.

Tabii, bir insanda bu kabiliyetin olması lâzım. Hutbe okuyacak, vaaz verecek, yanındaki arkadaşına tebliğde bulunacak.

Bizim Mehmet Efendi gitmiş hastahaneye, şekeri arttığı için... Yanında iki kişi yatıyor. Bakmış, ihtiyar birisi, Avustralyalı... "Be adam, bu yaşa gelmişsin, hastahaneye düşmüşsün, belki öleceksin. Müslüman ol da ahiretini kurtarsana, ne oluyorsun böyle!" demiş; adama bir anlatmış, adam müslüman olmuş. Yâni söz güzel söylendiği zaman, birisinin doğru yola gelmesine sebep oluyor.

İrşad ve tebliğ vazifemiz olduğu için; tatlı dilli, güzel konuşan insan olacağız. Edebiyata âşinâ olacağız, insanları sevk ve idare etme sanatını bileceğiz. İnsanları, çoluk çocuğumuzu sevk edeceğiz, idare edeceğiz, heveslendireceğiz.

Benim rahmetli annem derdi ki:

"—Bir kadın varmış, oğluna otuz sene emretmemiş. Otuz sene 'Şunu şöyle yap evlâdım!' dememiş hiç. Neden? 'Ya asi olursa, yapmam anne derse... Anneye asi olmanın günahı yazılır.' diye otuz sene hiç emretmemiş."

Bizim hocalarımızdan gördüğümüz de öyleydi. Hocamız hiç emretmezdi; öyle güler, mütebessim dururdu. Mürşid-i kâmil “Öl!” dese ölecek, yâni mürid karşısındaki, canını verecek gibi ağzının içine bakıyor. Yâni, “Emret!” diyor karşısındaki; hiç emretmezdi. Söylerse; “Şunu şöyle yapsanız nasıl olur acaba?” derdi. Yâni, kaçma yeri bırakıyor. Hayır diyen insan günaha girmesin diye; “Yok Hocam, öyle yapmayalım da böyle yapalım!” derse, günah olmasın diye yol bırakıyor. Aslında ne demek? “Böyle yapın!” demek. “Şunu söyle yapsanız acaba nasıl olur?” diyor, o kadar...

İşte bu, insanları sevk ve idare etme sanatı, liderlik sanatı; bunu da öğreneceğiz ve öğreteceğiz.

Allah bizi yolundan ayırmasın, hakkı hak olarak görmeyi nasîb eylesin, ona uymayı nasîb eylesin... Bâtılı bâtil olarak görüp, ondan korunmayı nasib etsin... Feraset versin, nur versin, takvâ versin, ilim irfan versin.

El-fâtihah!..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

28. 12. 1994 Victoria / Australia

[Bütün GURBET SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü